

כרך: בב"ד	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	הוראה 3.8: "שילוח משימת נהיגה"	מעודכן לתאריך: 16.08.16
--------------	--	-----------------------------------	----------------------------

הוראה 3.8 - "שילוח משימת נהיגה"

3.8.1 הוראות כלליות ישימות

- 3.8.1.1 פ"מ 7.0201 – "בטיחות בדרכים והוראות שימוש בכלי רכב צבאיים".
- 3.8.1.2 פ"מ 63.0102 – "שינוע חומרים מסוכנים בצה"ל".
- 3.8.1.3 פ"מ 58.0205 – "כרטיס עבודה לרכב ומסמכים ברשות הנהג".
- 3.8.1.4 הוראות קצין הלוגיסטיקה הראשי בנוגע לשינוע חומרים מסוכנים בצה"ל.
- 3.8.1.5 הוראות מפקד מרכז הובלה בנוגע לשילוח משאיות והובלות שכורות.

3.8.2 מונחים והגדרות

- 3.8.2.1 "נהיגה בחשיכה" – פרק זמן שבין רבע שעה שלאחר שקיעת השמש, לבין רבע שעה לפני זריחתה.

3.8.3 מטרה ומבנה ההוראה

- 3.8.3.1 מטרת ההוראה:
להנחות את יחידות צה"ל בתחום שילוח משימת נהיגה.
- 3.8.3.2 מבנה ההוראה:
א. כללי.
ב. מפקד משלח למשימת נהיגה.
ג. מפקד משימת נהיגה.
ד. נהג.
ה. דגשים לשילוח משימה.
ו. דגשים לשילוח משאיות תובלתיות, מנופים צבאיים או מנופים שכורים המוקצים ע"י מרכז הובלה.
ז. דגשים לשילוח ובקרה על משימות נהיגה בהסעה אזרחית שכורה אוטובוסים וטיוליות המוקצות ע"י מרכז הובלה.

3.8.4 גוף ההוראה

א. כללי

- 3.8.4.1 כל נסיעה בכלי רכב, לרבות כלי רכב שכור או הובלה שכורה, תוגדר כמשימה צבאית ויוגדרו לגביה כלל פקודות הצבא בנושא נהיגה. בנוסף, יוגדרו לגביה בעלי התפקידים הבאים: מפקד משלח, מפקד משימת נהיגה ונהג, כמפורט בהוראה זו.
- 3.8.4.2 לכל משימת נהיגה יש לבצע ניהול סיכונים טרם הוצאת המשימה, שיכלול ניתוח ציר נסיעה, מקרים ותגובות, מקומות עצירה מותרים, נתב"ים בדרך, התייחסות למזג אוויר וכד'.
- 3.8.4.3 הסמכת ואישור מפקדים משלחי משימות ומפקדי משימות נהיגה:

כרך: בב"ד	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	הוראה 3.8 : "שילוח משימת נהיגה"	מעודכן לתאריך: 16.08.16
--------------	--	------------------------------------	----------------------------

- א. קצין הבטיחות בדרכים היחידתי יקיים השתלמות יחידתית להסמכת ואישור מפקדים משלחי משימות ומפקדי משימות נהיגה ביחידתו.
- ב. בהשתלמות תלמד הוראה זאת (3.8) וכן הוראות גזרתיות, הוראות רמה ממונה והוראות יחידה רלוונטיות. במסגרת ההשתלמות יינתנו הנחיות לביצוע משימות נהיגה ספציפיות ליחידה (לדוגמה: הסעות שכורות וכד').
- ג. במסגרת ההשתלמות המוסמכים יבחנו על החומר הנלמד (בכתב או בעל פה על פי החלטת קצין הבטיחות בדרכים היחידתי).
- ד. תיעוד לביצוע ההשתלמות ושמות המוסמכים יתויקו בתיק ניהול הבב"ד היחידתי.
- ה. בכנסי חורף/קיץ יחידתיים וכן לקראת תקופת אימון או פע"ם, יקיים קצין הבטיחות בדרכים היחידתי, השתלמות רענון למפקדים משלחי משימות ולמפקדי משימות נהיגה. תיעוד שמי יתבצע בתיק הבטיחות היחידתי.

ב. מפקד משלח למשימת נהיגה

3.8.4.4 כמפקד משלח ימשמש אחד מבעלי התפקיד הבאים:

- א. קצין.
- ב. חוגר בדרגת רס"ל, לפחות.
- ג. עובד צה"ל שהוא בחזקת קצין (בח"ק).
- ד. חוגר מתחת לדרגת רס"ל, או עובד צה"ל שאינו בח"ק, שאושר ע"י מפקד היחידה בדרגת סא"ל והוסמך לכך ע"י קצין בדרגת רס"ן ומעלה מיחידתו. הגדרה כאמור תצוין בכרטיס העבודה של כלי הרכב (בכלי רכב מרכז הובלה, ניתן להשתמש באישור כאמור, שיצורף לכרטיס העבודה של כלי הרכב).
- ה. אזרח עובד מערכת הביטחון, שהוסמך ע"י ראש אגף במערכת הביטחון, ראש חטיבה במערכת הביטחון, או ראש מחלקה במערכת הביטחון. הסמכה כאמור תצוין בכרטיס העבודה של כלי הרכב (בכלי רכב מרכז הובלה, ניתן להשתמש באישור כאמור, שיצורף לכרטיס העבודה של כלי הרכב).
- ו. מפקד משלח חומרים מסוכנים (חומ"ס):
- 1) ימשמש קצין/נגד/אע"צ שביצע קורס "משלח חומ"ס" (השתלמות 3814) והוסמך לכך כמפורט בפ"מ 63.0102.
- 2) על אף האמור לעיל, קצין בדרגת תא"ל לפחות, מוסמך לאשר מינויו של חייל בדרגת סמל לפחות לתפקיד מפקד משלח חומ"ס ובלבד שהוכשר כמפורט בפ"מ 63.0102.
- 3) שילוח חומ"ס יבוצע על פי האמור בפ"מ 63.0102 "שינוע חומרים מסוכנים בצה"ל". בכלל זה, יש לוודא המצאות תיק עזרה ראשונה בתוקף ושאר ציוד חובה כמפורט בהוראת בפ"מ 63.0102.

כרך: בב"ד	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	הוראה 3.8: "שילוח משימת נהיגה"	מעודכן לתאריך: 16.08.16
--------------	--	-----------------------------------	----------------------------

3.8.4.5 מפקד משלח שהוסמך ביחידתו מאושר גם כמפקד משימת נהיגה.

3.8.4.6 תפקידי מפקד המשלח:

- א. מינוי נהג ויודא כשירותו למשימה הספציפית.
- ב. מינוי מפקד משימת נהיגה ויודא כשירותו למשימה הספציפית.
- ג. הגדרת משימת הנהיגה, מרכיביה, תחילתה וסיומה.
- ד. יודא התאמת כלי הרכב וכשירותו למשימה.
- ה. המפקד המשלח יורה על חובת חגירת חגורות הבטיחות, חבישת קסדות חיבור רצועות צד בהתאם לסוג כלי הרכב ומינוי אחראי לתא אחור (ברכב בו ישנה הפרדה בין תא הנהג ל"ארגז הרכב").
- ו. תדרוך מפקד המשימה והנהג באשר לנושאים הבאים:
  - 1) ציר הנסיעה (כולל מקומות לעצירה והתרעננות), הנת"בים והסיכונים העיקריים בדרך, דגשי ולקחי תאונות דרכים (ככל שהיו) בציר הנסיעה.
  - 2) תנאי מזג אוויר והסיכונים הנובעים מהם בביצוע הנסיעה.
  - 3) אבטחה.
  - 4) דגשים והנחיות נוספות בנוגע לאופי המשימה (פע"ם, אימונים, שגרה).
  - 5) דרכי תקשורת חיוניות.
  - 6) ויודא עם המפקד והנהג, כי הבינו תדריך זה.
  - 7) מילוי וחתימה על כרטיס עבודה. כרטיס העבודה יהווה כלי לניהול סיכונים.
  - 8) בהובלת חומ"ס, לרבות הובלת תחמושת, נדרש משלח החומ"ס לבצע את הפעולות הבאות: לתדריך, לבדוק, לתעד ולוודא עמידה בכלל דרישות ופקודות צה"ל בטרם שינוע החומרים המסוכנים, מתהליך ההעמסה ועד לפריקה כולל רק"מ חמוש.
- ז. ביצוע ניהול סיכונים ומתן מענה לסיכונים הנובעים ממשימת הנהיגה ובכלל זה מתן היבט ייחודי למשימות המבוצעות בהיסעים אזרחיים שכורים (כגון אוטובוס שכור ואמצעי הובלה שכורה).
- ח. לוודא אופן ביצוע המשימה וסיומה ובמידת הצורך תחקורה. (לצורך כך ניתן להשתמש גם ב"עוזר נהג אלקטרוני" כאמור בהוראה 3.15 בכרך זה).
- ט. ניתן להיעזר, לצורך תדרוך והגעה ליעד, באפליקציות ניווט בתנאי שהמכשיר מותקן בהתקן קבוע. החלטה על כך תהיה של המפקד המשלח. המפקד המשלח יקבע למפקד המשימה ולנהג את התנאים לסטייה מציר הנסיעה במקרים בהם מכשיר הניווט מציע שינוי מסלול תוך כדי נסיעה ואת המקרים בהם נדרש לערב את המפקד המשלח.

כרך: בב"ד	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	הוראה 3.8: "שילוח משימת נהיגה"	מעודכן לתאריך: 16.08.16
--------------	--	-----------------------------------	----------------------------

י. בנוסף לאמור בסעיף ח', הפעלת והזנת נתונים למכשירי הניווט, תיעשה ע"י מפקד המשימה/מפקד המשלח. במקרים בהם הנהג נמצא לבדו, הפעלת האמצעי תיעשה רק כאשר הרכב בעצירה מלאה במקום המותר על-פי חוק ואינו מפריע לתנועה.

ג. מפקד משימת נהיגה

- 3.8.4.7 יש להתאים את מפקד המשימה לביצוע המשימה, ע"פ אופייה וסוגה.
- 3.8.4.8 מפקד המשימה יפקד על משימת הנהיגה מתחילתה ועד סופה, או בקטע עליו הוא אמון בהתאם לתדריך המפקד המשלח, באופן מקצועי ואחראי.
- 3.8.4.9 באחריות מפקד המשימה, התפקידים הבאים:

- א. לבצע את המשימה במלואה בדרך שתבטיח ביצוע המשימה באופן בטיחותי וע"פ תדריך המפקד המשלח.
- ב. לוודא כי כל הנוסעים חגורים, וע"פ הצורך חבושים בקסדות וכי רצועות הצד מחוברות, בהתאם לסוג כלי הרכב ולהוראות הבטיחות.
- ג. לוודא שהציוד מעוגן, בתא הנהג, בתא הנוסעים ובתא משא ("ארגז הרכב").
- ד. לעקוב אחר פעולות הנהג במהלך הנסיעה, תוך וידוא קיום ההוראות המחייבות בנסיעה, בנהיגה ובחנייה ולהעיר לו כנדרש.
- ה. לוודא כי הנהג ערני במשך כל המשימה. במקרה והנהג עייף, על מפקד המשימה להפסיק את נהיגתו לצורך התרעננות.
- ו. לצמצם "היסחי דעת" לנהג: מפקד המשימה יענה לטלפון, יפעיל אמצעי אלקטרוניקה, הרדיו, קשר וניווט, יוודא אי הפרעה לנהג ע"י הנוסעים ברכב, יקפיד על הפסקות בנסיעה, על-מנת למנוע מהנהג אכילה/שתייה/עישון תוך כדי הנהיגה וכו'.
- ז. במידה ואירעו אירועים בטיחותיים ו/או משמעותיים, לעצור את המשימה ולדווח על האירוע למפקד המשלח.
- ח. לדווח למפקד המשלח על סיום המשימה ועל אופן ביצועה.

3.8.4.10 משימות נהיגה המחייבות מפקד משימת נהיגה מאושר, שאינו נהג:

- א. בכל כלי רכב המסיע שישה נוסעים ומעלה (כולל הנהג) ובכלל זה הסעות חיילים בכלי רכב המושכרים ע"י מרכז הובלה כגון אוטובוס וטיולית, למעט נסיעות מנהלתיות בהן הנוהג משרת בשירות קבע או הינו אע"צ.
- ב. בכל נסיעה במתאר מבצעי, בפעילות מבצעית, באבטחה, באימון/תרגיל, בשטחי אש, או בדרכי עפר (אלא אם באופן חריג הנוהג הוא מפקד שאושר לנהיגה כמפורט בסעיפים 3.8.4.14-15).
- ג. בכל משימת הסעת נוסעים, בכלי רכב שיש בו הפרדה/מחיצה בין תא הנהג לתא הנוסעים ("ארגז הרכב"):

- (1) יוגדר מפקד משימת נהיגה שישב ליד הנהג.
- (2) ימונה מפקד נוסף מקרב הנוסעים ב"ארגז הרכב".

כרך: בב"ד	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	הוראה 3.8: "שילוח משימת נהיגה"	מעודכן לתאריך: 16.08.16
--------------	--	-----------------------------------	----------------------------

3) באם מדובר בכלי רכב המסיע מעל ארבעה נוסעים ב"ארגז הרכב" על מפקד הנסיעה ועל אחראי תא הנוסעים ב"ארגז הרכב" להיות בוגרי קורס פיקודי.

ד. נסיעה בכלי רכב ללא מראות תשקיף – כמפורט בהוראה 4.12 בכרך זה.

ה. כלי רכב בשיירה מנהלתית כמפורט בהוראה 4.13 בכרך זה.

ד. נהג

3.8.4.11 נהג הרכב יבצע את משימת הנהיגה מתחילתה ועד סופה בהתאם לתדריך שילוח המשימה, שיועבר לו ע"י המפקד המשלח.

3.8.4.12 אחריות הנהג בעת ביצוע משימת הנהיגה:
א. ינהג בכלי הרכב בצורה בטוחה ומקצועית.
ב. יבצע בדיקות חיצוניות בכלי הרכב עליו מיועד לנהוג (נזילות, פגיעות ברכב ובצמיגים).

ג. יוודא את תקינות כלי הרכב (אורות, בלמים).

ד. יבדוק נוזלים ולחצים (שמן, מים, לחץ אוויר בצמיגים).

ה. יוודא כי כלי הנהג נמצאים בכלי הרכב ותקינים.

ו. יוודא המצאות גלגל רזרבי תקין בכלי הרכב, ברכב בו קיים התקן רנפלט קבוע – לא חלה חובת נסיעה עם גלגל רזרבי.

ז. יוודא המצאות ותקינות חגורות בטיחות בכלי הרכב ושימוש בהן ע"י כלל הנוסעים.

ח. יוודא העמסה וקשירת המטען כנדרש.

נהיגת מפקדים:

3.8.4.13 מפקדים לא ינהגו במתאר מבצעי, בפעילות מבצעית, במשימות אבטחה, או במהלך אימונים. חריגה מהוראה זו מותרת רק לצורך חיוני, ובאישור מפורש של סמג"ד ומעלה ומקביליהם.

3.8.4.14 בנוסף לאמור, מפקד המאשר לפקודיו לנהוג, יידע להסביר הסיבה לכך לאחר ניהול סיכונים.

ה. דגשים לשילוח משימת נהיגה - כללי

3.8.4.15 יש לבצע ניהול סיכונים למשימות נהיגה באופן הבא:

א. נחיצות משימת הנהיגה.

ב. החלטות על ביצוע המשימה בהיבטי עיתוייה ודרך ביצועה.

ג. יש להימנע מנסיעות מנהלתיות בלילה.

3.8.4.16 נהגים שחזרו מחופשה בת 24 שעות או יותר, לא ישלחו למשימת נהיגה, אלא לאחר מתן 7 שעות מנוחה/שינה. חריגה מכך באישור סמג"ד/מקבילו ומעלה ולאחר תשאול הנהגים לגבי כשירותם וביצוע ניהול סיכונים.

כרך: בב"ד	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	הוראה 3.8: "שילוח משימת נהיגה"	מעודכן לתאריך: 16.08.16
--------------	--	-----------------------------------	----------------------------

3.8.4.17 תדרוך שילוח משימה יבוצע למפקד המשימה ולנהג יחד. במשימות צוות (סיור, חפ"ק, צוות באימון וכו') שילוח המשימה יהיה לכל הצוות יחד.

3.8.4.18 נסיעות, (למעט נסיעות מחוץ למסגרת התפקיד) בין השעות 23:00 ועד 06:00 יאושרו ע"י מפקד מהיחידה בדרגת רס"ן ומעלה לפחות. (פטורים נוהגים קצינים שדרגתם רס"ן ומעלה ונגדים שדרגתם רס"ב ומעלה).

3.8.4.19 נסיעה באוטובוס, רכב ייעודי, רכב משא, רכב רב הינע, ודו גלגלי מנועי שלא לייעוד הרכב בכל שעות היממה וכן כל נסיעה בכלי רכב אלו (בין לייעוד הרכב ובין שלא לייעודו) בין השעות 23:00 ועד 06:00 מחייבת אישור מפקד מהיחידה בדרגת סא"ל לפחות. ראה הרחבה בהוראה 5.1 בכרך זה.

3.8.4.20 משימות נהיגה בכלי רכב המוגבלים ברישיון הרכב למהירות מקסימאלית של עד 80 קמ"ש, ו/או גוררים גרור המוגבל למהירות של עד 80 קמ"ש וציר נסיעתם כולל נסיעה בכביש מהיר, יאושרו פרטנית ע"י קצין הבטיחות בדרכים היחידתי.

3.8.4.21 דגשים לשילוח משימת נהיגה מנהלתית:

א. בנסיעה מנהלתית, מפקד משלח בעל רישיון נהיגה צבאי בתוקף, רשאי לשמש הן כמפקד המשלח, הן כמפקד המשימה והן כנהג, בו זמנית, בהתאמה לסוג רישיונו. על המפקד המשלח חלה האחריות והחובה המוטלות על הנהג, מפקד משלח ומפקד משימה.

ב. כאשר המפקד המשלח משתתף בנסיעה מנהלתית, הוא ישמש גם כמפקד המשימה, למעט אם החליט לישון במהלך הנסיעה ומינה אדם אחר (אשר יכול להיות הנהג), להיות מפקד המשימה במהלך שנתו. במקרה זה יחולו כל חובותיו של מפקד המשימה על מי שמינה.

ג. בנסיעה מנהלתית, בהתאם לניהול סיכונים ולהחלטת המפקד המשלח, רשאי הנהג לשמש גם כמפקד המשימה.

3.8.4.22 דגשים לשילוח משימת נהיגה בתקופות אימון / פע"ם:

א. לקראת תקופת פעילות מבצעית או אימונים, יבצע קצין הבטיחות בדרכים היחידתי רענון ותיקוף ההוראות וההנחיות, תוך מתן דגשים ספציפיים למשלחי המשימות ומפקדי המשימות.

ב. נסיעה בחשיכה בתקופת פעילות מבצעית או אימונים (למעט נסיעות מחוץ למסגרת התפקיד), תאושר ע"י סמג"ד או מקבילו ומעלה. ניתן לאשר מראש משימות קבועות (סיור, חפ"ק וכד') ונסיעות בתרגיל.

ג. שילוח המשימה יכלול בנוסף את הנ"ל:

(1 מסדר בדיקת ציוד הכוח (כולל ציוד נהג).

(2 תחקיר.

(3 ביצוע תרגולת התהפכות – בכלי רכב רב הינע.

(4 ביצוע תרגולת ירידה לשול - בהתאם לנוהל 162.

מערודכן לתאריך: 16.08.16	הוראה 3.8 : "שילוח משימת נהיגה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-----------------------------	------------------------------------	--	--------------

ו. דגשים לשילוח משאיות תובלתיות, מנופים צבאיים ו/או מנופים שכורים המוקצים ע"י

מרכז הובלה:

3.8.4.23 שילוח משאיות תובלתיות, מנופים צבאיים ו/או מנופים שכורים המוקצים ליחידות

ע"י מרכז הובלה, תתבצע כמפורט להלן:

א. ביציאה מבסיס ההובלה או מהחברה אזרחית ועד ההתייצבות ביחידה אליה מוקצה כלי הרכב, אחריות השילוח, לרבות בדיקת כשירות הרכב והנהג, מוטלת על בסיס ההובלה או החברה אזרחית.

ב. מקליטת ההובלה ביחידה ועד עזיבת כלי הרכב את היחידה, לאחר סיום הפעילות והגעת המשאית/מנוף ליחידת האם, אחריות השילוח מוטלת על מפקד היחידה המעסיקה או נציג מטעמו.

ג. אחריות היחידה המעסיקה תכלול מימוש כלל הנושאים המפורטים בהוראה זאת וכן:

(1) בדיקת כשירות הנהג וביצוע ניהול סיכונים לפני כל משימת נהיגה בנפרד.

(2) מינוי מפקד המשימה, בכל משימה אליה נשלח הנהג, כולל משימות בתוך שטחי היחידה כגון משאיות אזרחיות המעמיסות ציוד וכד'.

(3) מתן מקום לינה ומנוחה ראויים לנהג.

(4) מתן מזון בהתאם לזמני הארוחות ביחידה.

(5) הענקת טיפול רפואי לנהג במידת הצורך.

ד. למרות האמור לעיל, האחריות לתפקידים הבאים תחול על גדוד ההובלה ממנו נשלחה ההובלה:

(1) מינוי נהג בעל דרגת רישיון נהיגה מתאים, תוקף והיתרים המתאימים לכלי הרכב בו תיעשה המשימה לרבות סוג המטען המובל (חומ"ס, צכ"ל וכו').

(2) התאמת הנהג וכלי הרכב למשימה הנדרשת, לרבות אמצעי קשירה ושילוט במידת הצורך.

(3) הכשרת הנהג וכשירותו.

(4) תדרוך הנהג טרם המשימה ווידוא כי הנהג מודע ומכיר את משימתו לרבות תחנותיו בהמשך המשימה.

(5) וידוא כשירות כלי הרכב.

ז. דגשים לשילוח ובקרה על משימות נהיגה בהסעה אזרחית שכורה ואוטובוסים/טיוליות

המוקצות ע"י מרכז הובלה:

3.8.4.24 בכל נסיעה בהסעה אזרחית שכורה, באוטובוסים/טיוליות, באחריות המפקד

הקולט את כלי הרכב:

א. וידוא קיום חגורות בטיחות בהסעה ותקינותם.

ב. תשאול הנהג האם הוא כשיר לנהיגה.

מעודכן לתאריך: 16.08.16	הוראה 3.8 : "שילוח משימת נהיגה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
----------------------------	------------------------------------	--	--------------

ג. הגדרת הנסיעה כמשימה צבאית.

ד. הגדרה והתאמת בעלי תפקידים לאופי המשימה וסיכונה, הגדרת מפקד משלח נהיגה ומפקד משימת נהיגה כמפורט בהוראה זאת.

ה. באחריות מפקד משלח התפקידים המפורטים בהוראה זאת וכן:

(1) ניתוח ציר הנסיעה, בכלל זה ניתוח נקודות תורפה בטיחותיות ומתן מענה בהתאם, הגבלות מהירות בכלי רכב ממוגן, דגשים לגבי מזג אוויר חריג, הגדרת נק' עצירה וכיוצא בזה.

(2) תדרוך נהג כלי הרכב ומפקד המשימה יחדיו. התדריך יהיה סמוך לזמן ביצוע המשימה ויכלול את ציר הנסיעה, נקודות עצירה, ניתוח מקרים ותגובות ומענה בהתאם. בכלל זה דרכי המלטות והיחלצות מכלי הרכב בזמן תאונה ו/או בזמן פריצת שריפה.

(3) העברת נתוני חמ"ל מרכז הובלה למפקד המשימה לצורך דיווח אירועי בטיחות בזמן אמת.

ו. באחריות מפקד המשימה התפקידים המפורטים בהוראה זאת וכן:

(1) וידוא כי הנהג ערני במהלך הנסיעה, במקרה והנהג עייף, על מפקד המשימה להפסיק את נהיגתו לצורך התרעננות, או לבקש נהג מחליף ממרכז הובלה.

(2) במידה ונדרש מכל סיבה שהיא, שהאוטובוס יעצור בצד הדרך, יש לוודא כי כלל הנוסעים יורדים במהירות מהאוטובוס ונעמדים מעבר לגדר ההפרדה.

(3) בכל מצב בו מפקד המשימה מזהה מצב סכנה לו ולכלל הנוסעים, או במידה ואירעו אירועים בטיחותיים/חריגים ו/או משמעתיים, יעצור מפקד המשימה את משימת הנהיגה באופן מיידי במקום מאושר ובטוח, וידווח למפקד המשלח ולמרכז הובלה.

ז. בהסעות אזרחיות כגון הסעות קבועות, הסעות אנשי קבע, הסעות שירות בתוך היחידה וכיוצא בזה:

(1) ניתן להגדיר מספר מפקדי משימה, כל אחד למקטע אחר במהלך הנסיעה.

(2) באחריות מפקד המשלח לתדרך את כלל המפקדים כאמור, בהוראה זאת טרם המשימה.

(3) התדרוך יכלול גם את נקודות התחלופה בין מפקדי המשימות, את תדרוך החיילים המצטרפים להסעה (תחלופת נוסעים) בדגש על חובת חגירת חגורות בטיחות בזמן כל הנסיעה ודרכי המילוט בזמן תאונה או שריפה.

סוף הוראה 3.8